

Correctievoorschrift VWO

voorbeeldvragen

Kunst verandert!

tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Kunst verandert!

1 maximumscore 3

drie van de volgende:

- De afbeelding wordt gekenmerkt door een illustratieve stijl, met een lineaire benadering / door omtreklijnen afgebakende vormen, waardoor deze afbeelding goed te kopiëren is.
- De afbeelding / het voorbeeld heeft een lege achtergrond, waardoor deze zich goed leent om over te nemen als borduursel / als decoratie op metalen voorwerpen.
- De afbeelding (als geheel) / het (met een strik samengebonden) boeket dat is gepresenteerd, heeft een decoratieve waarde en kan een-op-een worden gekopieerd.
- De afbeelding toont verschillende bloemen (kleuren en vormen), en kan (ook) als voorbeeld dienen om één bloem te kopiëren.
- De afbeelding kan vanwege haar detaillering worden gebruikt om studie te maken van (de weergave van) specifieke aspecten, zoals vormen van bloembladen, bladeren, stelen, kleuren et cetera.
- De afbeelding kan vanwege de verschillende aanzichten / standen van de bloemen dienen als voorbeeld / inspiratie voor verschillende weergaven van deze of andere bloemen.

per juist antwoord

1

2 maximumscore 3

drie van de volgende:

- Merian heeft de stadia van ontwikkeling van een rups naar vlinder gevisualiseerd.
- Merian toont de specifieke planten waar de vlinder van leeft.
- Merian laat zien welke onderdelen van welke plant worden gegeten door de vlinder.
- Merian laat zien op welke plant en waar deze vlinder eitjes legt.
- Merian laat de plant in verschillende stadia zien (open en gesloten).

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 3

drie van de volgende:

- Merian heeft een waardige / zelfbewuste gezichtsuitdrukking.
- Merian wordt neergezet als iemand met kennis / als intellectueel door de weergave van een wereldbol, een inktpot met veer en een stapel boeken.
- Merians kennis / bestudering van de natuur wordt getoond door voorstellingen van een plant (die ze met haar handen lijkt te presenteren), schelpen, koraal en een bloemenkrans met een vliegend insect.
- Merian draagt dure / rijke kleding, ze wordt neergezet als welvarend.
- Merian is afgebeeld in een rijke omgeving, rijk aangekleed met draperieën, een wapen, beeldjes, studieobjecten en verzamelobjecten.
- Linksboven is een wapen afgebeeld (het wapen van de familie Merian). Een wapen geeft een formele status / een wapen toont dat het een familie met historie is.
- Het werk bevat een allegorie op Amsterdam. De stad (een maagd) houdt een stok met de vrijheidshoed in haar hand, terwijl de Faam voor haar knielt en de lof trompettert. Het symboliseert (mogelijk) de lof die Merian kreeg voor haar werk / de lof die (ook haar) toekomt.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 3

- twee van de volgende: 2
 - Het was ongebruikelijk dat vrouwen een opleiding (tot schilder) volgden. (Dat was voorbehouden aan mannen. Als vrouwen dit vak leerden, was dit vaak in familiekring.)
 - Vrouwen werden niet toegelaten tot gilden. (Dat was voorbehouden aan mannen. Zij konden wel hun man assisteren, samen een ambacht uitoefenen.)
 - Studie en wetenschap waren gebieden die voorbehouden waren aan mannen.
 - Het ondernemen van reizen werd ongepast gevonden voor vrouwen (omdat dat voor hen als te gevaarlijk werd gezien).
- een van de volgende: 1
 - Het succes van vrouwelijke kunstenaars op het gebied van bloemschilderen kan verklaard worden uit het feit dat de studie van bloemen en planten en/of het vastleggen ervan veelal in of dicht bij huis kon worden verricht, dus opleiding en werkterrein lagen in huiselijke / privésfeer.
 - Het succes van vrouwelijke kunstenaars op het gebied van bloemschilderen past bij de hiërarchische rangschikking van genres, waarbij het stilleven onderaan stond, het werd gezien als het eenvoudigst. Dit genre mocht dan ook als eerste wél door vrouwen beoefend worden.

5 maximumscore 3

drie van de volgende:

- kaersenhout gebruikt / hergebruikt een bestaand document als drager voor haar eigen beeld / werk.
- kaersenhout maakt haar werk over dat van Merian heen (kaersenhout heeft de afbeelding van Merian (deels) uitgewist door eroverheen te werken met rood).
- Het lijkt alsof de oorspronkelijke voorstelling van Merian is weggeschrapt en vaag nog te zien is op de linkerpagina bij kaersenhout.
- kaersenhouts werk toont vage (zwart-wit)beelden van vrouwen, die de suggestie geven van weggeschrapte, maar nog vaag zichtbare resten van een eerder origineel.

per juist antwoord 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 3

drie van de volgende:

- kaersenhout voert zwarte vrouwen op die het oorspronkelijke beeld als het ware komen verstoren / die hun plek opeisen / die hun aanwezigheid tonen / die hun aanwezigheid in de geschiedenis zichtbaar maken.
- kaersenhout maakt gebruik van vage, weggeschrapte beelden om te laten zien dat sommige elementen uit de geschiedenis zijn verwijderd. / De schimmige verbeelding van de vrouw draagt bij aan de anonimiteit van de tot slaaf gemaakte vrouwen, hun bijdrage is niet erkend.
- De bloedrode kleur verwijst naar het leed van de tot slaaf gemaakte.
- kaersenhout heeft de oorspronkelijke afbeelding weggeschilderd of beklad met 'bloedspetters', een daad van protest / een aanklacht.
- kaersenhout toont op de linkerpagina een afdruk, een schaduwzijde, waarop de rol van de tot slaaf gemaakte vrouwen een plek krijgt.
- kaersenhout presenteert het boek in een lijst op een ondergrond, waarbij in die ondergrond weer motieven terugkeren. Hierdoor ontstaat een complexer, meer gelaagd beeld en zo geeft kaersenhout kritiek op eendimensionaliteit.
- kaersenhout levert met de reductie van de oorspronkelijke kleuren tot felle roodtinten en zwart, commentaar op een eenzijdige, eendimensionale weergave van de werkelijkheid.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
7	maximumscore 2	
	In de postkoloniale benadering wordt gekeken naar de koloniale geschiedenis en geschiedschrijving en/of koloniale machtsstructuren en het effect ervan op cultuur, kunstenaars en/of kunstproductie.	1
	- kaersenhouts werk kan tot de postkoloniale benadering gerekend worden, omdat zij zich in haar werk richt op (een van de volgende): - de koloniale situatie waarin Merian als witte vrouw kennis en arbeid van tot slaaf gemaakte inheemse en Afrikaanse vrouwen gebruikt - het gebrek aan representatie en erkenning van zwarte vrouwen in de geschiedenis / het gebrek aan erkenning van de bijdrage van zwarte vrouwen aan de totstandkoming van het werk	1
8	maximumscore 2	
	Onder de 'oppositional gaze' wordt de tegenovergestelde blik verstaan, die zich afzet tegen de dominantie van de westerse, witte, mannelijke blik in culturele representaties.	1
	Chicago koos ervoor om vooral 'vergeten' / ondergewaardeerde vrouwen uit de witte / westerse (kunst)geschiedenis een plek te geven aan tafel. kaersenhout verandert deze blik, stelt er een andere blik tegenover, en kiest ervoor 'vergeten' / ondergewaardeerde zwarte vrouwen / vrouwen die veelal buiten de 'westerse' geschiedschrijving worden of werden gehouden een plek aan tafel te geven.	1
9	maximumscore 3	
	drie van de volgende:	
	- kaersenhout is een vrouwelijke kunstenaar. Deze kregen in tentoonstellingen / de kunstgeschiedenis lange tijd geen of weinig aandacht. Met de aankoop van dit werk zorgt het Van Abbemuseum voor een inhaalslag op dat punt. - kaersenhout is een kunstenaar met Surinaamse wortels. Deze kregen in tentoonstellingen / de kunstgeschiedenis lange tijd geen of weinig aandacht. Met de aankoop van dit werk zorgt het Van Abbemuseum voor een inhaalslag op dat punt. - Via het werk van kaersenhout worden verhalen van mensen (zwarte vrouwen) verteld die (vaak) geen of weinig aandacht krijgen of kregen. Met de aanschaf van dit werk zorgt het Van Abbemuseum voor een inhaalslag op dat punt. - Het werk van kaersenhout is te zien als een kritiek op een eenzijdige, witte of westerse blik. Met de aankoop van dit werk richt het Van Abbemuseum een kritische blik op het eigen beleid / museum.	
	per juist antwoord	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 2

- argument waarom het werk niet effectief zou zijn om maatschappelijke zaken wezenlijk te veranderen (een van de volgende):
 - Dit werk van kaersenhout is alleen te zien in een museum / is beperkt te zien, het kunstwerk wordt niet permanent getoond. Alleen kunstminnend publiek gaat het werk bekijken. De impact op het grote publiek/de samenleving is gering.
 - Dit werk van kaersenhout is tamelijk abstract / complex / gelaagd. Er is kunsthistorische kennis (het werk van Judy Chicago) nodig en/of je hebt achtergrondinformatie nodig om het kunstwerk te kunnen begrijpen. Het kunstwerk is daardoor niet zo toegankelijk / de boodschap is daardoor niet direct duidelijk.
- argument waarom het werk wel effectief zou zijn om maatschappelijke zaken wezenlijk te veranderen (een van de volgende):
 - Dit werk is een concrete bijdrage aan het tonen / schrijven van een andere (kunst)geschiedenis dan de Europese canon en draagt zo bij aan een ander / breder beeld van de (kunst)geschiedenis. Dit levert nieuwe inzichten en/of zichtbare waardering op, en dat heeft invloed op het leven van mensen.
 - Dit werk is een voorbeeld van een perspectiefwisseling / aanpassing van de canon en kan zo aanzetten tot denken over perspectieven / machtsverhoudingen. Een perspectiefwisseling of aanpassing die verder reikt dan (alleen) de (kunst)geschiedenis.
 - Dit werk toont een nieuwe visie op de geschiedenis en dat heeft nieuwswaarde. Om die reden kan het werk (veel) media-aandacht trekken en zo het denken en handelen van mensen beïnvloeden.

1

11 maximumscore 4

vier van de volgende:

- torentje boven de ingangspartij, tegenover form follows function
- rondboog bij de entree en in de toren / verwijzing naar romaans, tegenover rechthoek / geen historische verwijzing, maar juist 'nieuwe vormen'
- gebruik van baksteen, in plaats van modern materiaal als beton / in plaats van een witgepleisterde muur
- gesloten muurvlakken, tegenover licht en lucht / grote raampartijen
- licht hellend dak, tegenover het platte dak
- gebruik van natuursteen als versierend element, tegenover form follows function / eerlijk materiaalgebruik / geen toegevoegde decoratie / tegenover gebruik van staal, glas en beton
- decoraties of versiering zoals sierhekwerk voor de ramen / een grote klok / uivormige bol boven op de toren / zuilen of 'pinakels' boven op de ingangspartij, tegenover verwerping van toegevoegde decoratie / form follows function

per juist antwoord

1

